

Saygı Odaklı Bir Bilim İnsanına Armağan - Prof. Dr. Ruşen Keleş'in Yaşamı, Bilimsel Portresi Üzerine Bir İnceleme

Mehmet Keskin¹

Giriş

Akademik yaşamının 70 yılını bilime adayan, 90. yaşına girme onuruna girmek üzere olan “saygı odağı bilim insanı” hocamız Prof. Dr. Ruşen Keleş'in, Mülkiye'de 1950'li yıllarda temelleri atılıp iki değerli bilim insanı Prof. Ernst Reuter (yerel politika ve kent planlaması profesörü olarak daha sonra aynı okulda bu temellerden birini atıp geliştirecek olan Alman bilim insanı) ve Prof. Fehmi Yavuz gibi iki değerli bilim insanının geleneği ve deneyiminden beslenen bu değerli bilim insanının yetişmesinde o dönemin büyük katkıları olmuştur. Bu bakımdan başlangıcından bugüne yaklaşık 70 yıllık bir bilimsel deneyim, bakış açısı ve deneyime sahip olan Kentleşme, yerel yönetimler eğitimi alanının ilk dönemlerinden günümüze kadar Prof. Ruşen Keleş'in bu alandaki bilim insanlarının yetişmesinde büyük etkisi görülmüştür. Özellikle alanın güçlü bir insan kaynağına ve kuramsal birikime sahip olmasında bilimsel çalışmaları ile Yerel yönetimler ve Kentleşme eğitimi bilim alanının akademik altyapısının gelişimine katkıda bulunan ve Prof. Dr. Ruşen Keleş'in yetiştirdiği bilim insanları bu misyonu sürdürmektedirler.

Binlerce Öğrenci, öğrencilerin de yüzlerce Hocasını Yetiştirmiş; “Önce İnsan” ve Gerçek Bir Bilim İnsanı Ruşen Keleş:

Herkes “Bilin insanı” olabilir ama bilim insanı olmak yetmiyor. Yetenekli olmak yetmiyor. Sabır, direnç, kararlılık, uzun yıllar yaşanan yaşantılardan devşirebilme gücü: Usta, yetenek, emek, bilgi, birikim ve ruhuyla, idealizmiyle,

---

¹ Hukuk Tarihi, Araştırmacı

yetişmiş olduğu yere karşı bağlılığıyla... Hocamız Prof. Keleş "Mülkiye rozetini" sol yakasından hiçbir zaman eksik etmemiştir. Her zamanki gülyüzlüğü, beyefendiliği ve örnek kişiliğiyle içselleştirip bütün Mülkiye topluluğuna ve bilim dünyasına örnek olmuştur. ... Bikkından, yılığında, yorgundan gerçek bilim insanı mı olur mu olur hiç?" diye soruyor. Bu nedenle Değerli Hocam Prof. Dr. Ruşen Keleş hakkında yazmak benim için oldukça güç. Çünkü, O hem "Hocaların hocası" hem alanında "çığır açmış" bilim insanı olarak birçok kişinin ve elbette benim yaşamımda önemli etkiler bırakmıştır. Ömrünü Türkiye'nin özelde kentleşme anlamında, genelde de siyasal, ekonomik, toplumsal ve kültürel anlamda evrensel ölçütleri yakalamasına adanmış kişiler ne yazık ki çok çabuk unutulabilmekte ve onlardan gereği gibi yararlanılmamaktadır. Ama O öyle değildir. 60 yıla aşkın akademik yaşamını geride bırakıp, 90. yaşına girmek üzereyken etrafını bir güneş gibi aydınlatmaya devam etmektedir. Gerek Türkiye'de, gerekse yurt dışında kentleşme, Kent Planlama, Yerel Yönetim, Çevre Sorunları, Çevre Hukuku, İmar Hukuku ve Kent Sosyolojisi ile ilgili alanlarda yazılan binlerce kitap ve makalede Prof. Keleş'in çalışmalarına yapılan referanslar, Onun bilimsel kimliğinin en önemli göstergeleridir.

Bir değerli büyüğümüz, başka bir bilim insanı demişti ki: "Bizler Mülkiye'den mezun olalı çok çok yıllar oldu. Kentleşme dersinde tanıdığım andan itibaren hiç değişmedi ve bizler gibi arkadan gelen genç akademisyenler de O'nu örnek aldı...", "...Burada açık yüreklilikle belirtmek isterim ki, akademisyenliği ve özellikle kentleşmeyi çalışma alanı olarak seçmemde en önemli esin kaynağım, çok değerli Hocamdır..." O'nun mesleğine olan sevgisi, kesintisiz sürdürdüğü çalışmalar, o müthiş hafızası, iletişim ciddiyeti ve hoşgörüsü bütünleşmiş ilgisi, birçok öğrencisi gibi beni de büyülemiştir." Bizlere bilimin ilkelilik, titizlik ve sabır isteyen bir meslek olduğunu O göstermiştir."

"Bilim insanlarının, akademisyenlerin rol modelleri mutlaka olmalıdır."

1954 yılında Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin şimdiki Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nün karşılığı olan İdari Şube'den mezun olduktan sonra, kaymakamlık stajı yapmak üzere Edirne Valiliği İl Maiyet Memurluğu'na atandı. Zamanın İstanbul Valisi ve Belediye Başkanı Ord. Prof. Dr. Fahrettin Kerim Gökay'ın (ki aynı zamanda Türkiye Yeşilay Derneği'nin başkanıydı) istemi ve yardımıyla, bu görevini İstanbul Valiliği'nde sürdürdü. Bu sırada, Kırıkkale'da bucak müdürü, Fatih'te önce kaymakam refiki sonra kaymakam vekili, Bursa'nın Keleş ilçesinde kaymakam vekili olarak görev yaptı. 1956 yılı sonunda SBF'de açılan sınavı kazanarak Şehircilik Kürsüsü (bugünkü adıyla Kentleşme ve Çevre Sorunları Anabilim Dalı) asistanı oldu.

Asistanlığı sırasında, o tarihte yürürlükte olan yasaya göre, fark dersleri sınavlarını vererek Hukuk Fakültesi Diploması ve ardından avukatlık stajını da tamamlayarak avukatlık ruhsatı aldı.

Siyasal Bilgiler Fakültesi ile New York Üniversitesi arasındaki işbirliği ve değişim programı çerçevesinde, 1957 yılının sonunda ABD'ye gönderildi. Bu sırada Siyaset Bilimi alanındaki doktora çalışmalarında tez yazımı aşamasına gelmişti. New York Üniversitesi'nde, fakülte arkadaşları Arif Payaslıoğlu, Necat Erder, Orhan Türkay ve Cevat Geray ile birlikte, Kamu Yönetimi Fakültesi'nde (School of Public Administration&Public Services) çalışmalarını sürdürdü; kimi ders ve seminerlere katıldı.

Türkiye Hükümeti'ne bölge planlaması konularında OECD uzmanı olarak danışmanlık yapmakta olan MIT profesörlerinden Prof. Dr. Lloyd Rodwin'in önerisi ve aracılığı ile ABD'deki ikinci yılını Massachusetts Teknoloji Enstitüsü'nde, (Massachusetts Institute of Technology) doktora tezi üzerindeki çalışmalarla geçirdi. MIT'nin Kent ve Bölge Planlaması Fakültesi'nde hocaları Llyold Rodwin, Charles Abrams, Lewis Mumford, Kevin Lynch, Richard Meier ve MIT ve Harvard Üniversitesi'nin ortak bir araştırma merkezi olan Joint Center for Urban Studies'de, Harvard'ın ünlü öğretim üyelerinden Charles Haar, Daniel Moynihan ve William Alonso'nun tez çalışmalarına ilişkin yakın yardımlarından yararlandı.

27 Mayıs 1960 askeri müdahalesinin ardından önce Milli Eğitim, sonra da İmar ve İskân Bakanı olan Hocası Prof. Dr. Fehmi Yavuz'un ve Prof. Llyold Rodwin'in, ABD'de daha uzun kalma önerilerine karşın yurda dönmeyi yeğledi. Tamamlamış olduğu doktora tezini, 1961 yılı başlarında savunarak "siyaset bilimi doktoru" sanını aldı. O sıralarda Üniversite Yasası'nda yapılan bir değişiklikle, doktor sanı alındıktan sonra doçentliğe başvurabilmek için geçirilmesi gereken süre iki yıldan dört yıla çıkarıldı. Bugünkünden farklı olarak, doçent olunmadan, bağımsız olarak kürsüye çıkılıp ders verilemiyordu.

1961 yılının Eylül ayında, Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı'nda iktisatçı ve plancı olarak görev yapan, SBF 1961 mezunu ve İstanbul Milletvekili Birgen Keleş (Güven) ile evlendi. 1964 yılı Mart ayında dünyaya gelen oğulları Evren Keleş, beyin cerrahı olarak, California Üniversitesi'nin San Fransisco Kampusu'nda görev yapmaktadır.

Fotoğraf 1. Prof. Dr. Ruşen Keleş
(Kaynak: <http://biyografiya.ruşen-keleş.334-559>)

1965 yılında, doçentlik sınavının türlü aşamalarını geçerek doçent oldu. Fakülte'de, daha çok müsteşar, genel müdür, vali, belediye başkanı gibi üst düzey bürokratlarla deneyimli yöneticileri öğrencilerin dinlemelerine, sorular sorup tartışmalarına olanak sağlayan Mahalli İdareler Tatbikatı dersinin sorumluluğu kendisine verildi. Beş yıl süreyle bu dersi ve doktora düzeyinde de Bölge Planlaması derslerini yürüttü. Prof. Fehmi Yavuz ile Kentleşme Politikası (Şehircilik) derslerinin yükünü paylaştı.

1968–70 yıllarını, Fulbright'in desteği ile konuk öğretim üyesi olarak California Üniversitesi'nin UCLA ve Berkeley kampüslerinde Institute of Public Affairs ve Department of City and Regional Planning'de (kent ve bölge planlaması fakültelerinde) geçirdi. Harvey Perloff, John Friedmann, John Dyckman, Richard Meier ve Melvin Webber ile yakın akademik işbirliği ilişkileri içinde oldu.

12 Mart 1971'de, Siyasal Bilgiler Fakültesi Yönetim Kurulu Üyesi iken, Türkiye'de bir askeri müdahale gerçekleşti. Fakülte Dekanı Mümtaz Soysal askeri yönetimce tutukevine kondu. Arkadaşı Soysal'ın askeri tutukevinden yaptığı rica üzerine Fakülte Dekanlığı'na vekâlet etme görevini üstlendi. Fakülte Profesörler Kurulu ve Ankara Üniversitesi Senatosu, Şubat 1971'de profesörlüğe yükseltilmesine karar vermişti. İşlemler sürüyordu. Atama karamamesi henüz yayımlanmamışken, 18 Mart 1971 günü, Başbakan Nihat Erim'den, o gün, başbakanlık konutunda görüşme çağrısı aldı.

Partiler üstü bir teknisyenler hükümeti oluşturmaya çalışan Prof. Dr. Nihat Erim, birkaç gündür, kimi olası adaylara, bakan olma çağrısı yapıyordu. Durumu tahmin ederek, o da, randevusuna gitmeden önce, hocası Prof. Fehmi Yavuz'a danışmak istedi. Aslında antidemokratik bir müdahalenin desteğiyle ayakta tutulacak bir hükümetle reform yapılabileceğine inancı yoktu. Vereceği yanıtı biliyordu. 27 Mayıs 1960'ta bir askeri cuntanın bakanlığını yapmış olan deneyimli Profesör Fehmi Yavuz'dan "38 yaşında bakan olmak güzel bir şeydir; ama askerlerle çalışmak kolay değildir. Yine de sen bilirsin" yanıtını alınca daha da rahatladı. Kendisine, İmar ve İskân Bakanı olması öneriliyordu. Sadi Kocaş, İhsan Topaloğlu, Zeyyat Baykara ve Memduh Aytür gibi isimlerin de bulunduğu toplantıda, Başbakan Nihat Erim'e teşekkür ederek görev kabul edemeyeceğini bildirdi.

Benzer bir öneri, 1984'te de Sadi İrmak Hükümeti kurulurken de kendisine yapıldığı halde, ona da "evet" diyememişti. Daha sonraki yıllarda, Bülent Ecevit'in yaptığı, milletvekilliği, belediye başkanlığı da dâhil benzer önerilerin de uzağında kalmayı yeğlemişti.

Bu tavrı, siyasal yaşamı ve siyaseti küçük gördüğünden ya da önemsemediğinden ileri gelmiyordu. Siyasette başarı ile görev yapabilmeyen, özellikle Türkiye koşullarında, kendi yaradılışına her zaman uygun düşmeyebilen incelikleri olduğunu yakından gözliüyordu. Kaldı ki, üniversite öğretim üyelerinin güncel ve aktif siyasetin içinde yer almakla ya da siyasal partilerle dirsek teması halinde bulunmakla, akademik yansızlık ve dolayısıyla saygınlıklarından çok şey yitirmekte olduklarını yıllarca gözlemlemişti. Genç meslektaşlarıyla, öğrencilerine, her zaman iki tehlikenin uzağında kalmaları öğüdünü verdiğini yakınları çok iyi bilirler: Siyaset ve ticaret.

12 Mart dönemi içinde olaylara karışan üç gencin idamına karşı başlatılan kampanyada imza vermiş olması nedeniyle, Strasborg'da katılacağı bir bilimsel toplantıya gitmek üzereyken, Sıkıyönetim Komutanlığı yurt dışına çıkmasına engel oldu.

1971 yılı sonlarında dekan vekilliği görevi sona erince, Profesörler Kurulu kararıyla SBF Dekanlığı'na seçildi. Dekanlık görevi 1975 yılında sona erdi. 1976-1977 akademik yılını, aldığı bir çağrı üzerine, Harvard Üniversitesi Ortadoğu Araştırmaları Merkezi'nde konuk öğretim üyesi olarak geçirdi. 1981 yılında, Japon Vakfı'nın çağrılısı olarak, Tokyo'da, International Christian University Institute of Social Sciences'te (Toplum Bilimleri Enstitüsü) (orijinal adı) dersler ve konferanslar verdi. 1987 yılında da Japonya'da bir yıl süreyle, Institute of Developing Economies' de konuk araştırmacı olarak görev yaptı. O sırada Hosei ve Meiji Gakuin üniversitelerinde dersler verdi.

SBF'den öğrencileri olan çok değerli genç bilim insanları, bugün, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Antalya Akdeniz Üniversitesi, Antakya Mustafa Kemal Üniversitesi, Bolu İzzet Baysal Üniversitesi, Edirne Trakya Üniversitesi, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Niğde Üniversitesi, Konya Selçuk Üniversitesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam

Üniversitesi, Malatya İnönü Üniversitesi, Denizli Pamukkale Üniversitesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Trabzon Karadeniz Teknik Üniversitesi ve daha başka birçok üniversitelerde, Kentleşme, Çevre ve Yerel Yönetimlerle ilgili birimlerin yöneticileri ve öğretim üyeleri durumundadırlar.

Ders verdiği yüksek öğretim kurumları arasında, Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne ve kimi Amerikan ve Japon üniversitelerine ek olarak, Boğaziçi, Bilkent, Gazi, Marmara gibi üniversitelerle Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü (1971-2000) de yer almaktadır. 1998 yılından bu yana, KKTC'de Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde, İşletme ve Ekonomi, Hukuk ve Mimarlık fakültelerinde dersler vermektedir.

Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde, İşletme ve Ekonomi, Hukuk ve Mimarlık fakültelerinde dersler vermektedir.

Paris Üniversitesi öğretim üyelerinden, halen Fransız Senatosu Genel Sekreteri olan Prof. Alain Delcamp'ın çağrısı üzerine, Avrupa Konseyi bünyesinde oluşturulan ve Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın uygulanmasını izlemekle görevli Bağımsız Uzmanlar Kurulu'nda 1994'te görev aldı. Süresi birkaç kez uzatılan bu görevini bugün de sürdürmektedir. Bu Kurul'un üyesi olarak, Azerbaycan'da, bağımsızlıktan sonra yapılan ilk yerel seçimlere, Avrupa Konseyi adına gözlemci kimliği ile katıldı (1999). 70'i aşkın belediyede seçimlerin iptal edilmesi üzerine, 2000 yılı Mart ayında yenilenen seçimlerde de Konsey adına gözlemcilik yaptı. Seçimlerden sonra vermiş olduğu Azerbaycan'da Yerel Demokrasi Yazanağı, Azerbaycan'ın Avrupa Konseyi üyeliğine kabul edilmesinde etkili oldu.1976-1983 yılları arasında, 7 yıl süreyle Türk Dil Kurumu Yönetim Kurulu üyeliği yaptı. 1986 yılından itibaren, kurucularından ve mütevellî kurulu üyelerinden olduğu Uluslararası Biyopolitika Vakfı'nın Yunanistan, Türkiye ve başka ülkelerdeki çalışmalarına aktif olarak katıldı. O çerçevede yaptığı yayınlar ve etkinlikler nedeniyle, 1993 yılında Abdi İpekçi Özel Barış Ödülü'nü Dr. Agni Vlavinios Arvanitis ile paylaştı. Aynı yıl, Japon İmparatorluğu Altın Işıklar Nişanı ile ödüllendirildi.

1979-1989 yılları arasında, Birleşmiş Milletler Türk Derneği'nin başkanlığını yaptı. Belediyecilik, kooperatifçilik ve çevrecilik hareketlerinin, saygın meslek kuruluşlarının ve gönüllü örgütlerin danışma kurullarında görev yaptı. 25 yıla

yakın süren Konutbirlik Danışma Kurulu Başkanlığı, Türkiye Belediyeler Birliği, Tarihi Kentler Birliği, Türkkent danışma kurulu üyelikleri bunlar arasında özellikle sözü edilmesi gerekenlerdir.

Ankara Üniversitesi Çevre Araştırmaları Merkezi'nin ilk müdürü olarak bu görevini 1999 yılına değin sürdürdü. Prof. Fehmi Yavuz'un emekliliğinin ardından, Şehircilik Kürsüsü (Anabilim Dalı) Başkanlığı, Ernst Reuter Araştırma Merkezi Müdürlüğü gibi görevleri de emekliye ayrıldığı 1999 yılı sonuna değin sürdürdü.

"Bilimsel bilginin akademik paydaşlar arasında bilim iletişim ortamlarını (kitap, ulusal, uluslararası yayın, dergi, vb.) kullanarak paylaşımı ve yayılmasına bilimsel iletişim denir." Başka bir deyişle

"bilimsel iletişim bilim insanlarının yaptıkları araştırmalar sonucu elde ettikleri bulguları sözlü ya da yazılı olarak sundukları bir süreci kapsamaktadır" (Uçak ve Al, 2009: 2). Bu bakımdan bilim insanları, bilimsel bilginin üretimi ve aktarımında etkin rol oynar. Bu anlamıyla bilimsel gelişim ve ilerlemeye katkıda bulunurlar. Buna göre akademik disiplinlerde bilimsel üretimleri ile öne çıkan araştırmacıların bilime yaptıkları katkıları incelemek bilimsel bir gerekliliktir. "Bu alandaki araştırmaları belirli bir bilim insanının alana olan katkısı ve verimliliği" (Tonta ve İlhan, 2002) hakkında değerlendirme yapma bakımından önemli görülmektedir. "Hocaların hocası" ünvanını fazlasıyla hak eden bu değerli bilim insanının kentbilimi alanlarıyla ilgili olarak bilimsel eserlerinin analizini yaparken şu sonuçlara ulaşılmaktadır. Bu doğrultuda çalışmada yanıtı aranan araştırma soruları şunlardır:

- Prof. Dr. Ruşen Keleş'in akademik çalışmalarının yıllara göre dağılımı nasıldır?
- Prof. Dr. Ruşen Keleş'in yayınlarının alansal türlerine göre dağılımı nasıldır?
- Prof. Dr. Ruşen Keleş'in bilimsel yayınlarında izlenen bilimsel yöntemler
- Prof. Dr. Ruşen Keleş'in eserlerinin ve bilimsel yayınlarının dağılımı ve bilimsel iş birliği durumu nasıldır?
- Prof. Dr. Ruşen Keleş'in bilimsel yayınlarının almış olduğu atf sayıları nedir?
- Prof. Dr. Ruşen Keleş'in atf üretkenliği nasıl bir dağılım göstermektedir?

Makaleyi hazırlama aşamasında yazar, ilk önce Prof. Dr. Ruşen Keleş'le gerek telefon yoluyla gerekse de yüz yüze bilimsel üretimleri ile ilgili bir çalışma yapma hazırlığında olduğunu bildirmiştir. Prof. Dr. Ruşen Keleş'in oluru alındıktan sonra kapsamlı özgeçmiş araştırma ve verilere ulaşma yoluyla elde edilerek derlenmiştir. Özgeçmiş bilgilerine ek olarak açık kaynaklardan araştır-

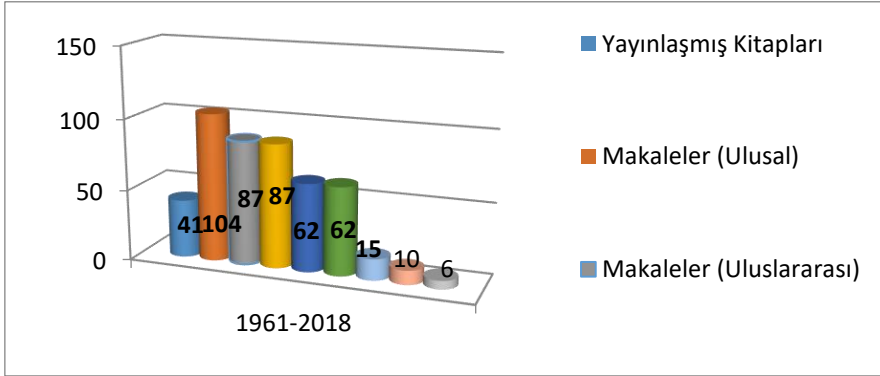
macı ile ilgili veriler derlenerek bütüncül bir veri seti oluşturulmuştur. Bu şekilde araştırmacının yayınlarına ilişkin güncel ve eksiksiz bir liste düzenlenmeye çalışılmıştır. Bu listeye göre Keleş'in 2022 yılı itibarıyla 500'ü aşan yayına sahip olduğu görülmüştür. Çalışmanın veri kaynağı özgeçmişte belirtilen eserlerle sınırlıdır. Prof. Keleş'e atıf bilgileri ve diğer bilgilere ilişkin veriler Google Akademik arama motoru ve YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanlarından derlenmiştir.

Çalışmada araştırma ve yayın etiği ilkelerine uygunluk gözetilmiştir. Çalışma hakkında Prof. Dr. Ruşen Keleş hocam değerli görüşleri alınarak bilgilendirilmiştir.

Bulgular ve Tartışmalar

Çalışmanın bu bölümünde Prof. Dr. Ruşen Keleş'in bilimsel çalışmaları ile ilgili betimleyici ve tanımlayıcı veriler yer almaktadır. Bu çerçevede yayınlara ait künye bilgileri, yıllara göre dağılımı, yazarlık durumları, atıf üretkenliği ve sayılarından hareketle elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Prof. Dr. Ruşen Keleş'in bilimsel alandaki akademik çalışmalarının yıllara göre sayısal dağılımı aşağıda verilmektedir (Grafik 1).

Grafik 1. Prof. Dr. Ruşen Keleş'in yayınlarının yıllara göre sayısal dağılımı

Grafik 1'de çalışmada ulaşılan verilere göre Prof. Dr. Ruşen Keleş'in bilimsel alandaki makalelerinin yıl bazında dağılımı gösterilmiştir. Prof. Keleş tarafından üretilen yayın sayısı toplam beşyüz'ün üzerindedir.

Grafik 1 incelendiğinde Prof. Dr. Ruşen Keleş'in yıllara göre değişen oranlarda yayın yaptığı gözlenmektedir. Bu doğrultuda 1990 yılından itibaren yayın üretkenliği bakımından üç önemli evre olduğu görülmektedir. 1957-1975 yılları arasındaki birinci evrede araştırmacı toplam 50'nin üzerinde yayın yapmıştır. Yıl başına düşen ortalama yayın sayısı 1.76 olarak gözlenmektedir. 1975-

1990 döneminde araştırmacının akademik ivmesinin yükseldiği görülmektedir. 15 yıllık bu ikinci evrede araştırmacı toplam 100'ü aşkın yayına imza atmıştır. 1990 yılından itibaren Prof. Keleş' in yayın üretkenliğinde üçüncü evre başlamıştır. Bu yıldan sonra araştırmacının yayın sayılarında gözle görülür bir ilerleme kaydedilmiştir. Bu durum yayın sayılarında görece istikrarlı bir seyir izleme süreci içine girmiştir. Bu durum üzerinde özellikle Prof. Keleş'in uluslararası bağlamda da dikkat çekici çalışmalara yönelmesinin etkili olduğu düşünülmektedir.

Akademik çalışma Türleri:

Prof. Dr. Ruşen Keleş'in akademik çalışmalarının akademik yayın türü sayılarına göre dağılımı aşağıda verilmektedir.

Tablo 1. Prof. Dr. Keleş'in akademik çalışmalarının yayın türüne göre dağılımı:

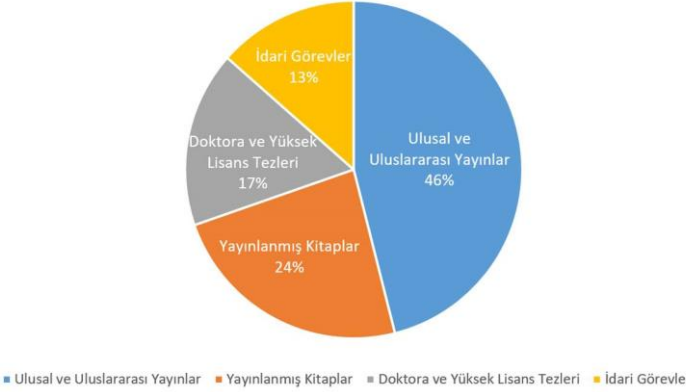
Bilimsel yayın türü	Sayı	%
Makale	500'den fazla	38.88
Kitap bölümü	400'den fazla	16.66
Kitap	45 üzeri	14.81
Sözlü bildiri	100'den fazla	12.03
Tam metin bildiri	100'den fazla	5.55
Araştırma projeleri	200'den fazla	4.62

Bilimsel verimliliğin temel ölçütlerinden biri de yayınların almış olduğu atf sayıdır. Atf sayıları bilimsel performans ve etkiyi ölçmek için kullanılan önemli kriterlerden biridir. Bu bakımdan izlenmesi gereken niceliksel bir akademik göstergedir. 01.05.2022 tarihinde Google Akademik arama motorundan elde edilen sonuçlara göre, Prof. Dr. Ruşen Keleş'in gerçekleştirdiği akademik yayınlara toplamda 800 ile 1000 arasında atf yapıldığı gözlemlenmiştir. Prof. Keleş'in neredeyse bütün ulusal ve uluslararası yayınları, Kent ve kent bilimle ilgili basılı etiketi ile akademik çevrelerin ilgisine sunulmuştur

Bir yöntembilim uzmanı profesör der ki: "Akademik yayınlara ilişkin atf üretkenliği, bilimsel bir üretim göstergesidir. Bilimsel üretim göstergeleri, bilim insanlarının akademik verimliliğinin tespiti bakımından oldukça önemlidir." "Bu yanıyla üretilmiş yayınlarla ilgili nesnel çıkarımlar yapmaya olanak sağlar. Dolayısıyla atf sayısının yüksek olması araştırmacı ve araştırmacının niteliğine ilişkin fikir verebilir. Buna göre atf üretkenliğine ilişkin bulgular bilimsel etkinin değerlendirilmesi bakımından önemli görülmektedir." Prof. Dr. Ruşen Keleş

leş'in atıf üretkenliği incelendiğinde, "atıfların" çoğunda 1990'lı yıllardan itibaren artan biçimde olduğu görülmektedir. Bununla birlikte Prof. Keleş'in ağırlıklı olarak 1995 ve 2022 tarihli yayınlarının akademik ilgiye konu edildiğini vurgulamak gerekir.

Akademik ve Bilimsel Çalışmalar

Tartışma ve Sonuç:

90. yaşını geride bırakacak olan değerli bilim insanı Prof. Dr. Ruşen Keleş, 70 yılını bilimin yolunda binlerce öğrenci, yüzlerce akademisyen yetiştiren bu değerli bilim insanının yayınları üzerine yapılan nicel bir analizdir. Bilim insanının akademik hayatı boyunca ortaya çıkan bilimsel iletişim sürecinde üretilen akademik yayınların çeşitli açılardan değerlendirilmesine olanak verir. Bu tür çalışmalar akademik alanlarda bilim bilincinin yerleşmesine katkıda bulunur. Bu bakımdan bilimsel düşünce ve yaşamın gelişmesine ortam hazırlar.

Bilim insanlarının akademik çevreye yaptığı katkılar, farklı bilimsel etkinliklere konu olmaktadır. Söz gelimi, bilimsel dergilerde "Özel Sayı" hazırlanmakta, bilim insanı adına armağan kitap çalışmaları yapılmaktadır. "Buna ek olarak bilim insanı adına bilgi şölenleri, kurultay vb. düzenlendiği de görülmektedir. İncelemeler, akademik ortama yeni bir bilimsel iletişim kanalı açması yönünden son derece önemlidir." "Bu çalışmalar, ilgili bilim insanının bilim için önemini ve meslektaşları arasındaki konumunu belirlemeye yardımcı olabilir" (Koley ve Sen, 2006). Bu çalışmada Prof. Dr. Ruşen Keleş'in bilimsel portresini ana hatlarıyla incelemek amaçlanmıştır. Değerli hocamız Prof. Keleş, 70 yıla yaklaşan verimli meslek yaşamı boyunca bilimsel bilgi üretimini sürdüren değerli bir bilim insanıdır. Araştırmaların yapıldığı tarih itibarıyla, Kentleşme bilimi alanına katkı sunan bir bilim insanının akademik portresinin incelenmesi çok önemlidir.

Çalışma kapsamında Prof. Dr. Ruşen Keleş'in yayınladığı eserler incelenmiş ve yayın yapılan eserlerin sayısal dağılımları ele alınmıştır. Buna göre Prof. Dr. Ruşen Keleş'in sadece kitap türünde değil yüzlerce üzerinde denebilecek ulusal ve uluslararası yayın ürettiği gözlenmiştir. Yayın türü olarak kitap, sosyal bilimlerde temel bilimsel iletişim kaynağıdır. Bu nedenle bilim uzmanlık alanı Kent, kentleşme, kent hukuku, yerel yönetimler Prof. Keleş'in ağırlıklı olarak kitap türünde eserler vermesi beklenen bir sonuçtur.

Prof. Dr. Ruşen Keleş ilk bilimsel çalışmasını 32 yaşında akademik kariyerinin 5. yılında yayımlamıştır. Prof. Keleş'in Mülkiye'de akademik yaşamına başladığı yıllarda son derece verimli bir bilimsel üretkenlik gerçeğinden söz etmek gerekir.

Bu nedenle Prof. Keleş, 1970'li yıllardan sonraki bilimsel çalışmalarında "şehirçilik" ve "Mahalli İdareler" alanları ile ilgili temel becerileri araştırmalarına odaklandığı görülmüştür. Bu çalışmalar ülkemizin bu alanla ilgili olarak akademik gelişmesiyle birlikte aynı zamanda eser ve yayınların özgün bilimsel katkıların gelişmesini sağlamıştır. Anılan araştırmalar gerek atf yapma eğilimi gerekse alanın referans kaynaklarından biri olma yönüyle önem taşımaktadır. Bu açıdan bu değerli bilim insanının alanla ilgili bilimsel gelişimine emeği geçtiğini söylemek mümkündür.

Prof. Keleş'in, akademik yaşamı boyunca çalışma alanındaki bilimsel etkinliğini incelemek son derece ilginç bir uğraştır. Oysa başarı hikâyelerini anlatmak rol model olması bakımından önemliyken aynı zamanda akademik ilerleme yolunda olanlara esin kaynağı olmuştur. Bilim insanı Ruşen Keleş, Her zaman cesaretlendirici ve yol gösterici biri olmuştur. Şu da önemlidir ki: "Bilimdeki mükemmelliğin sadece birkaç bireysel başarı meselesi olmadığını, gerekli olanın, zirvelerin daha sık ve daha kesin bir şekilde ortaya çıkmasını sağlayacak geniş bir yüksek kalite temeli olduğunun kabul edilmesi de önemlidir (Manjunath ve Ramesha, 2015). Prof. Dr. Ruşen Keleş 35 yaşında Doktor (Dr.), 42 yaşında Doçent (Doç.) ve 50 yaşında profesör unvanını almıştır. Emeklilik sonrasında da

Üniversite, akademi dünyasında olan Prof. Keleş, akademik birikimi ve disiplini ile bilim dünyasına katkı yapmayı sürdürmektedir. O, her zaman çalışma azmi ve üretkenlik bakımından rol model bir bilim insanı kimliğine sahiptir. Tüm bu açıklamalar ekseninde, Prof. Dr. Ruşen Keleş'in yorulmaz titizliği, azalmayan çalışkanlığı ve akademik gelenek ve düşünceye olan yüksek saygısı ile bugünün ve geleceğin araştırmacılarına örneklik oluşturan değerli bir bilim insanı olduğunu belirtmek yerinde olacaktır.

Kaynakça/References

- KELEŞ, Ruşen (1961), Şehir ve Bölge Planlaması Bakımından Şehirleşme Hareketleri, Ankara, SBF Yayınları
- KELEŞ, Ruşen (1962), Türkiye'de Şehirleşme Hareketleri: 1927-1960, Ankara, SBF Maliye Enstitüsü Konferansları
- KELEŞ, Ruşen, Orhan TÜRKAY (1962), Köylü Gözü ile Türk Köylerinde İktisadi ve Toplumsal Değişme, Ankara, SBF Maliye Enstitüsü Türk İktisadi Gelişmesi Araştırma Projesi
- KELEŞ, Ruşen, Cevat GERAY (1964), Türk Belediye Başkanları (1958-1964), Ankara, Türk Belediyecilik Derneği
- KELEŞ, Ruşen (1967), Kooperatifçilik İlkeleri ve Sosyal Konut Politikası Açısından Türkiye'de Konut Kooperatifleri, Ankara, İmar ve İskan Bakanlığı, Mesken Genel Müdürlüğü
- KELEŞ, Ruşen, Cevat GERAY (1969), Küçük Belediyelerin Sorunları, Ankara, TODAİE Yayınları
- KELEŞ, Ruşen (1971), Eski Ankara'da Bir Şehir Tipolojisi, Ankara, SBF Yayınları
- KELEŞ, Ruşen, Mübeccel KIRAY, Cahit TALAS, Cevat GERAY, İlhan TEKELİ, Önder ŞENYAPILI (1971), Türkiye'de Kentleşme, Ankara, Mimarlar Odası Ankara Şubesi Yayınları
- KELEŞ, Ruşen (1972), Şehirciliğin Kuramsal Temelleri, Türk Sosyal Bilimler Derneği, Ankara, SBF Yayınları
- KELEŞ, Ruşen (1973), İzmir'in Mahalleleri, Ankara, Türk Sosyal Bilimler Derneği Yayını
- KELEŞ, Ruşen, Fehmi YAVUZ, Cevat GERAY (1973), Şehircilik: Sorunlar, Uygulama ve Politika, Ankara, SBF Yayınları
- KELEŞ, Ruşen, Şeref GÖZÜBÜYÜK (1974), Prof. Dr. Tahsin Bekir Balta'ya Armağan, Ankara, SBF, TODAİE Yayınları
- KELEŞ, Ruşen et al. (1976), Göç ve Gelişme, Ankara, Ajans Türk Basımevi
- KELEŞ, Ruşen (1976), Kentbilim İlkeleri, Ankara, Türk Sosyal Bilimler Derneği Yayınları
- KELEŞ, Ruşen, Artun ÜNSAL (1982), Kent ve Siyasal Şiddet, Ankara, SBF Yayınları
- KELEŞ, Ruşen, Fehmi YAVUZ (1983), Çevre Sorunları, Ankara, SBF Yayınları
- KELEŞ, Ruşen, Can HAMAMCI (2005), Çevre Politikası, Ankara, İmge Kitabevi
- Keleş, Ruşen (1973), Urbanization in Turkey, New York, Ford Foundation.
- Keleş, Ruşen (1976), Migration and Development, Ankara, Ajans Türk Matbaası.
- Keleş, Ruşen, Michael N. Danielson (1985), The Politics of Rapid Urbanization in Turkey, New York, Holmes and Meier.
- Keleş, Ruşen, Hiromasa Kano (1986), Economic Development and Social Consciousness: Turkey Under New Developmentalism, Tokyo, Institute of Developing Economies.
- Keleş, Ruşen, Hiromasa Kano (1987), Housing and the Urban Poor in the Middle East: Turkey, Egypt, Morocco, Jordan, Tokyo, Institute of Developing Economies.

- Keleş, Ruşen (1988), Management of Urban Growth in Turkey, Ankara, Turkish Social Science Association.
- Keleş, Ruşen (1988), Urban Poverty in the Third World: Theoretical Approaches and Policy Options, Tokyo, Institute of Developing Economies.
- Keleş, Ruşen, Hiromasa Kano (1990), Torukono Toshito Shakkaiishi (Kentleşme ve Kent Yoksulları: Türkiye'de Kent ve Toplumsal Bilinçlenme), Tokyo, Institute of Developing Economies.
- Keleş, Ruşen, Yasushi Hazama (1993), The Policy Formation in Turkish Democracy, Tokyo, Institute of Developing Economies.
- Keleş, Ruşen, Agni V. Arvanitis, (1993), Biopolitics: The Bio Environment, Atina.
- Keleş, Ruşen, Hagen Henry, (2004), Old and New Land Tenure Rights in their Cultural Context: Ecological, Economic and Social Aspects, Bern, Peter Lang
- Keleş, Ruşen (2017), Güç, Kentleşme ve Aidiyet Konularına Genel Bakış, ŞAR, Şehir Araştırmaları Dergisi
- Keleş, Ruşen (2016), Uluslararası Kitleli Güç ve Kent, Polis Akademisi Başkanlığı Göç ve Sınır Güvenliği Araştırma Merkezi, 1. Uluslararası Göç ve Güvenlik Konferansı, Antalya
- Keleş, Ruşen (2015), Göç Olgusunun Mekansal, Çevresel ve Ulusal Boyutları Üzerine, Kent Tartışmaları Paneli: Göç, Mimarlar Odası, Kayseri Şubesi
- KELEŞ, Ruşen (1961), Şehir ve Bölge Planlaması Bakımından Şehirleşme Hareketleri, Ankara, SBF Yayınları
- KELEŞ, Ruşen (1962), Türkiye'de Şehirleşme Hareketleri: 1927-1960, Ankara, SBF Maliye Enstitüsü Konferansları
- KELEŞ, Ruşen, Orhan TÜRKAY (1962), Köylü Gözü ile Türk Köylerinde İktisadi ve Toplumsal Değişme, Ankara, SBF Maliye Enstitüsü Türk İktisadi Gelişmesi Araştırma Projesi
- KELEŞ, Ruşen (1967), Kooperatifçilik İlkeleri ve Sosyal Konut Politikası Açısından Türkiye'de Konut Kooperatifleri, Ankara, İmar ve İskan Bakanlığı, Mesken Genel Müdürlüğü
- KELEŞ, Ruşen, Cevat GERAY (1969), Küçük Belediyelerin Sorunları, Ankara, TODAİE Yayınları
- KELEŞ, Ruşen (1971), Eski Ankara'da Bir Şehir Tipolojisi, Ankara, SBF Yayınları
- KELEŞ, Ruşen, Mübeccel KIRAY, Cahit TALAS, Cevat GERAY, İlhan TEKELİ, Önder ŞENYAPILI (1971), Türkiye'de Kentleşme, Ankara, Mimarlar Odası Ankara Şubesi Yayınları
- KELEŞ, Ruşen (1972), Şehirciliğin Kuramsal Temelleri, Türk Sosyal Bilimler Derneği, Ankara, SBF Yayınları
- KELEŞ, Ruşen (1973), İzmir'in Mahalleleri, Ankara, Türk Sosyal Bilimler Derneği Yayını
- KELEŞ, Ruşen, Fehmi YAVUZ, Cevat GERAY (1973), Şehircilik: Sorunlar, Uygulama ve Politika, Ankara, SBF Yayınları
- KELEŞ, Ruşen, Şeref GÖZÜBÜYÜK (1974), Prof. Dr. Tahsin Bekir Balta'ya Armağan, Ankara, SBF, TODAİE Yayınları

- KELEŞ, Ruşen et al. (1976), Göç ve Gelişme, Ankara, Ajans Türk Basımevi
- KELEŞ, Ruşen (1976), Kentbilim İlkeleri, Ankara, Türk Sosyal Bilimler Derneği Yayınları
- KELEŞ, Ruşen, Artun ÜNSAL (1982), Kent ve Siyasal Şiddet, Ankara, SBF Yayınları
- KELEŞ, Ruşen, Fehmi YAVUZ (1983), Çevre Sorunları, Ankara, SBF Yayınları
- KELEŞ, Ruşen (2006), Kentleşme Politikası, 9. Baskı, Ankara, İmge Kitabevi
- KELEŞ, Ruşen (2006), Yerinden Yönetim ve Siyaset, Genişletilmiş 5. Baskı, İstanbul, Cem Yayınevi
- KELEŞ, Ruşen (1993-2014), Kent, Kentsel Siyaset ve Çevre Üzerine Yazılar, Arkeoloji ve Sanat
- KELEŞ, Ruşen (1983), 100 Soruda Türkiye’de Şehirleşme, Konut ve Gecekondu, 3. Baskı, İstanbul, GerçekYayınları
- KELEŞ, Ruşen (1984), Kentleşme ve Konut Politikası, Ankara, SBF Yayınları
- KELEŞ, Ruşen (1988), Türkiye’de Kent Yönetimi, Ankara, Türk Sosyal Bilimler Derneği Yayını
- KELEŞ, Ruşen (2016), Şehirciliğin Kuramsal Temelleri, Ankara, İdeal Kent Araştırmaları
- KELEŞ, Ruşen (2016), Kentleşme Politikası, 15. Baskı, İmge Yayınevi
- KELEŞ, Ruşen (2016), Yerinden Yönetim ve Siyaset, Cem Yayınevi
- KELEŞ, Ruşen ve MENGİ Ayşegül (2017), Kent Hukuku, İmge Yayınevi